

**ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

**1° ΚΛΙΜΑΚΙΟ**

Συνεδρίασε στις 11 Μαρτίου 2024 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Πρόεδρος, Αικατερίνη Ζερβού, Μέλος - Εισηγήτρια και Αθηνά Μπουζιούρη, Μέλος.

-Για να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 31.01.2024 και Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 155/01.02.2024 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (στο εξής «η προσφεύγουσα»), που εδρεύει στο «...», επί της οδού «...» και εκπροσωπείται νόμιμα.

**ΚΑΤΑ**

-Του «...» (στο εξής «η αναθέτουσα αρχή») νόμιμα εκπροσωπούμενου.

=====

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση της Διακήρυξης της Αναθέτουσας Αρχής με αριθμό «...» και αντικείμενο την «...», για τους λόγους που αναλυτικά εκθέτει.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα.

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο.

**1.** Για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο ποσού 600,00 ευρώ, σύμφωνα με τα άρθρα 363 ν. 4412/2016 και 5 πδ 39/2017 και την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (κωδικός ηλεκτρονικού παραβόλου: «...»).

**2.** Με τη Διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής, με αριθμό «...» προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός με αντικείμενο την ανάδειξη αναδόχου για «...» συνολικής εκτιμώμενης αξίας 64.516,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου

## **Αριθμός Απόφασης : 514/2024**

ΦΠΑ. Ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς με βάση την τιμή και ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 31η.01.2024. Η Διακήρυξη αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις «...» (ΑΔΑΜ: «...») και στο ΕΣΗΔΗΣ, μέσω του οποίου διενεργείται ο διαγωνισμός με συστημικό α/α «...».

**3.** Η προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, καθόσον κατατέθηκε στις 31.01.2024 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, η δε προσβαλλομένη Διακήρυξη αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 12.01.2024, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του πδ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε αυθημερόν στην ΕΑΔΗΣΥ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

**4.** Με την Πράξη του Προέδρου του 1<sup>ου</sup> Κλιμακίου με αριθμό 174/2024 ορίστηκε η εισηγήτρια και η ημερομηνία εξέτασης της προσφυγής, ενώ στις 08.02.2024 η αναθέτουσα αρχή απέστειλε εμπρόθεσμα τις απόψεις της με αριθμό πρωτοκ. «...» επί των ισχυρισμών της προσφεύγουσας και η προσφεύγουσα κατέθεσε εμπρόθεσμα στις 12.02.2024 το υπόμνημά της με όμοια ημερομηνία επί των απόψεων της αναθέτουσας αρχής.

**5.** Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 360 του ν. 4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 3 του πδ 39/2017 προβλέπεται ότι: *«Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ (ήδη ΕΑΔΗΣΥ κατά το άρθρο 3 του ν.4912/2022} κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».*

**6.** Κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 346 (παρ. 1 και 2) και 360 (παρ. 1) του ν. 4412/2016, εάν ο ενδιαφερόμενος για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης ασκήσει προδικαστική προσφυγή κατά της σχετικής Διακήρυξης,

## **Αριθμός Απόφασης : 514/2024**

πρέπει, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ασκεί την αίτηση με έννομο συμφέρον, σε περίπτωση που δεν υποβάλει προσφορά εντός της προθεσμίας υποβολής της, να επικαλεσθεί άμεση βλάβη από όρο της Διακήρυξης ο οποίος παραβιάζει, κατ' αυτόν, τους κανόνες που αφορούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του ανάδοχου ή τα εφαρμοστέα για την ανάδειξη του κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό (βλ. ΕΑ 86/2018, 12-15/2018 Ολομ. - πρβλ. ΕΑ 146-148/2016 Ολομ, Δημήτριος Γ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 756). Περαιτέρω, το έννομο συμφέρον του για την προσβολή της Διακήρυξης με αίτηση ακύρωσης διατηρείται μόνον εφόσον προβάλλει, με ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς, ότι η Διακήρυξη περιλαμβάνει όρο, ο οποίος αποκλείει παρανόμως τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό ή καθιστά ανέφικτη ή ουσιωδώς δυσχερή την εκ μέρους του υποβολή προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής (βλ. ΣΤΕ 1259/2019, 4606/2012, 1987/2011). Η επίκληση δε τέτοιων ειδικών και συγκεκριμένων ισχυρισμών προς θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος του αιτούντος απαιτείται τόσο κατά την προβολή λόγων που στρέφονται κατά συγκεκριμένων όρων της Διακήρυξης, όσο και κατά την προβολή λόγων που πλήττουν την εν γένει νομιμότητά της (ΣΤΕ 2631/2020).

**7.** Περαιτέρω, η διατύπωση του άρθρου 360 παρ. 1 ν. 4412/2016, δεν αναιρεί, αλλά αντίθετα επιβεβαιώνει και ενσωματώνει την πάγια δικονομική αρχή ότι το έννομο συμφέρον για άσκηση ενδίκου βοηθήματος, και στην προκειμένη περίπτωση ενδικοφανούς προσφυγής, πρέπει να είναι προσωπικό, άμεσο και ενεστώς. Έτσι, κατά την παραπάνω διάταξη η έννοια του «συμφέροντος» ταυτίζεται ως προς το περιεχόμενό της με την πάγια έννοια του «εννόμου συμφέροντος» όπως αυτή έχει διαμορφωθεί στα πλαίσια της διοικητικής δικονομίας και της ακυρωτικής δίκης.

**8.** Όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της προδικαστικής προσφυγής, η προσφεύγουσα, προκειμένου να θεμελιώσει το έννομο συμφέρον της για την άσκησή της, αναφέρει ότι δραστηριοποιείται επί δεκαετίες στην «...» και επιθυμεί να υποβάλει προσφορά μεταξύ άλλων, και για το «...» με α/α 4 της διακήρυξης «...», όπως αυτό περιγράφεται στο Παράρτημα Ι - Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης». Προτίθεται

## Αριθμός Απόφασης : 514/2024

δε να προσφέρει «...», τα οποία διαθέτουν πιστοποίηση «...» με βάση την οδηγία 93/42 και ειδικότερα το Πιστοποιητικό «...» με αριθμό «...» του κοινοποιημένου οργανισμού «...» (έκδοση 04.03.2020 και λήξη 26.05.2024) και επίσης πληρούν τη σειρά των ευρωπαϊκών εναρμονισμένων προτύπων EN 455 - 1 έως 4. Επομένως ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στην επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία και περιλαμβάνεται καταρχήν στον κύκλο των οικονομικών φορέων, που θεμελιώνουν εύλογο ενδιαφέρον να μετάσχουν στον επίμαχο διαγωνισμό. Επικαλείται όμως ότι υφίσταται βλάβη λόγω των προσβαλλόμενων όρων της Διακήρυξης, οι οποίοι καθιστούν ουσιωδώς δυσχερή την εκ μέρους της υποβολή φακέλου προσφοράς σε συμφωνία με τις απαιτήσεις της Διακήρυξης, ιδίως λόγω του γεγονότος ότι με τους προσβαλλόμενους όρους θεσπίζονται απαιτήσεις τεχνικής επάρκειας, οι οποίοι εμποδίζουν παράνομα τη συμμετοχή της στο διαγωνισμό.

**9.** Ειδικότερα, στρέφεται κατά των παρακάτω τεχνικών προδιαγραφών, που έχουν τεθεί στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης - ΜΕΡΟΣ Β - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ -ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ και κατά τους ισχυρισμούς της είναι παράνομοι: «α) «*Να έχουν πιστοποιηθεί και να έχουν σήμανση «...» ως «...» κλάσης ΙΙΙ («...» )*», β) «*Να προσφέρονται «...»*», κατά το μέρος που απαιτείται «...» και γ) «*Να πληρούν τα Ευρωπαϊκά πρότυπα «...»*».

**10.** Με τον **πρώτο προβαλλόμενο λόγο** η προσφεύγουσα στρέφεται κατά της απαίτησης που έχει τεθεί στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης και συγκεκριμένα στο μέρος Β «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ -ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ», με την οποία ορίζονται για τα «...» τα εξής «*Να έχουν πιστοποιηθεί και να έχουν σήμανση «...» κλάσης ΙΙΙ («...» )*». Κατά τον προβαλλόμενο ισχυρισμό η παραπάνω προδιαγραφή, η οποία απαιτεί το «...» να είναι πιστοποιημένο και ως «...», πέρα από «...», είναι παράνομη επειδή συνιστά επιπρόσθετη προδιαγραφή σε σχέση με τις προβλεπόμενες στην οδηγία 93/42 βασικές απαιτήσεις και ως εκ τούτου ενδέχεται προϊόντα, όπως αυτά που εμπορεύεται η ίδια, τα οποία πληρούν τις ζητούμενες απαιτήσεις και φέρουν νομίμως σήμανση «...» με βάση την παραπάνω οδηγία, να αποκλείονται λόγω μη πλήρωσης των συγκεκριμένων

## Αριθμός Απόφασης : 514/2024

επιπρόσθετων προδιαγραφών, ενώ παράλληλα δε συνάδει, ούτε με το οριζόμενο κριτήριο ανάθεσης της επίμαχης σύμβασης, δηλαδή το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής. Ισχυρίζεται επίσης ότι το προϊόν που σκοπεύει να προσφέρει στο διαγωνισμό είναι πιστοποιημένο από αναγνωρισμένο οργανισμό για τη συμμόρφωση με την οδηγία 93/42 και πληροί, μεταξύ άλλων, το εναρμονισμένο πρότυπο «...» που διασφαλίζει ότι «...». Σχετικά δε με τη βλάβη που υφίσταται λόγω των παραπάνω απαιτήσεων, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι ο κατασκευαστής του παραπάνω είδους δεν διαθέτει πρόσθετη πιστοποίηση «...» ως «...», την οποία άλλωστε, όπως ισχυρίζεται, δεν απαιτείται να διαθέτει για την ελεύθερη κυκλοφορία του προϊόντος και για τον λόγο αυτόν υφίσταται σοβαρό ενδεχόμενο να απορριφθεί η προσφορά της. Προβάλλει τέλος ότι η παραπάνω πρόσθετη απαίτηση έχει τεθεί παράνομα δεδομένου ιδίως ότι ο διαγωνισμός διενεργείται με κριτήριο ανάθεσης αποκλειστικά και μόνο τη χαμηλότερη τιμή, χωρίς μάλιστα να προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή ενημέρωσε προηγουμένως «...» για την ανάγκη επιβολής της, ώστε να κινηθεί και ολοκληρωθεί η οριζόμενη στην παραπάνω Οδηγία διαδικασία διασφάλισης.

**11.** Η αναθέτουσα αρχή αντικρούει με τις απόψεις της τους παραπάνω ισχυρισμούς της προσφεύγουσας στην ουσία τους, καταδεικνύοντας την αναγκαιότητα των επίμαχων τεχνικών προδιαγραφών για την επίτευξη των στόχων της, προβάλλοντας μεταξύ άλλων ότι τα «...» που διαθέτουν πιστοποίηση «...» είναι ιδιαίτερα σημαντικά για την «...», καθώς με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται ότι τα «...» πληρούν τις απαιτήσεις «...». Υποστηρίζει επίσης τα εξής: *«οι τεχνικές προδιαγραφές της Διακήρυξης στηρίχθηκαν στις εγκεκριμένες Τελικές Προδιαγραφές της «...», οι οποίες ορίζουν ότι «...».*

**12.** Περαιτέρω, κατά πάγια νομολογία, η αναθέτουσα αρχή είναι καταρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της Διακήρυξης για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης με βάση τις ανάγκες της και τη σκοπιμότητα που εκείνη κρίνει. Η δε θέσπιση με την Διακήρυξη των προδιαγραφών και των αναγκών της αναθέτουσας αρχής από ποσοτική και ποιοτική άποψη, που κρίνει πρόσφορες ή αναγκαίες για την καλύτερη εξυπηρέτησή τους, δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού εκ μόνου του λόγου ότι

## Αριθμός Απόφασης : 514/2024

συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στον διαγωνισμό ή καθιστά ουσιωδώς δυσχερή την συμμετοχή σε αυτόν κάποιων διαγωνιζομένων, των οποίων τα προϊόντα δεν πληρούν τις προδιαγραφές αυτές, δεδομένου ότι από την φύση τους οι προδιαγραφές περιορίζουν τον κύκλο των δυναμένων να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό προσώπων, η δε σκοπιμότητα της θέσπισής τους εν γένει απaráδεκτα αμφισβητείται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στον διαγωνισμό (Ε.Α. ΣτΕ 354/2014, 1140/2010 κ.ά.). Ελέγχονται, όμως, και στην περίπτωση αυτή, οι τεχνικές προδιαγραφές από την άποψη της τήρησης του εθνικού και ενωσιακού δικαίου και περαιτέρω της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων καθώς και της αρχής της αναλογικότητας (βλ. ΣτΕ. 9/2015 (ΑΣΦ), Ε.Α. 415/2014, 354/2014, 257/2010 κ.ά.).

**13.** Όπως έχει κριθεί (βλ. ΔΕφΑΘ 1637/2019, 26/2019, ΕΑΔΗΣΥ 1822/2022, 930/2022, 821/2022, 917/2020, σκ. 28 επ., πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 1115/2008, 390/2008), η σήμανση «...» σε ένα προϊόν δηλώνει ότι το προϊόν συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του ενωσιακού δικαίου «...», ήτοι με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες Προϊόντων. Η σήμανση «...» προϊόντος δηλώνει στις αρμόδιες αρχές ότι μπορεί νόμιμα το προϊόν αυτό να τοποθετηθεί στην αγορά. Επίσης, δηλώνει ότι το προϊόν μπορεί να μετακινηθεί και διατεθεί ελεύθερα μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τέλος, η σήμανση «...» σε ένα προϊόν επιτρέπει την απόσυρση των μη συμμορφούμενων στις απαιτήσεις του ενωσιακού δικαίου προϊόντων από τα τελωνεία και τις αρμόδιες αρχές. Από όλο το πλέγμα των προπαρατεθεισών διατάξεων προκύπτει ότι η σήμανση «...» αφορά τη συμμόρφωση του προϊόντος προς την ευρωπαϊκή νομοθεσία για «...» και επομένως, συνιστά πιστοποίηση ασφαλείας (βλ. ΔΕφΧαν 13/2020), η οποία, όμως, δεν αναιρεί το ενδεχόμενο κάθε πιστοποιημένο ως ασφαλές προϊόν να έχει διαφορετικές ιδιότητες.

**14.** Ενόψει των παραπάνω δεν εμποδίζεται μια αναθέτουσα αρχή να θεσπίσει, πέραν του «...», ελάχιστες απαιτήσεις περί χαρακτηριστικών που προδιαγράφουν τον τύπο και το συγκεκριμένο είδος, κατηγορία και προορισμό του προϊόντος σε σχέση με την προοριζόμενη χρήση του, και τούτο, ανεξαρτήτως του κριτηρίου ανάθεσης. Με άλλα λόγια, η εφαρμογή των

## Αριθμός Απόφασης : 514/2024

περί σήμανσης «...» διατάξεων θα κατέληγε στο άτοπο να μην μπορεί να απαιτηθεί για «...» οιαδήποτε προδιαγραφή, αλλά και γενικά χαρακτηριστικό, πέραν του «...», με αποτέλεσμα το «...» να υποχρεώνει την αναθέτουσα αρχή να προμηθευτεί προϊόντα που είναι μεν ασφαλή, αλλά δεν ανταποκρίνονται στον συγκεκριμένο σκοπό για τον οποίο αυτά προορίζονται και δεν εξυπηρετούν τις ειδικότερες ανάγκες κάθε αναθέτουσας αρχής (βλ. ΔΕΦΑΘ 1637/2019, Ν26/2019, ΑΕΠΠ 917/2020, 930/2022, 82/2022, σκ. 28 επ., πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 1115/2008, 390/2008).

**15.** Εξάλλου, όπως κρίθηκε από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (C-413/17 της 25ης Οκτωβρίου 2018 «Roche Lietuva» UAB, σκ. 26-42), σε υπόθεση που αφορούσε τεχνικές προδιαγραφές «...», κατά το άρθρο 42 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (που ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το άρθρο 54 του ν. 4412/2016), οι τεχνικές προδιαγραφές, που ορίζονται στο σημείο 1 του Παραρτήματος VII της οδηγίας αυτής (Παράρτημα VII του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016), παρατίθενται στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης και καθορίζουν τα χαρακτηριστικά που απαιτείται να έχουν τα υπό ανάθεση έργα, υπηρεσίες ή προμήθειες. Συναφώς, λοιπόν, διαπιστώθηκε από το Δικαστήριο ότι το άρθρο 42 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, καθόσον προβλέπει ότι οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να διατυπώνονται υπό τη μορφή αρκούντως ακριβών επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων ή με παραπομπή σε τεχνικές προδιαγραφές και διάφορα πρότυπα, δεν αποκλείει τη δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να διευκρινίσει, στο πλαίσιο διαγωνισμού για την «...», τα χαρακτηριστικά λειτουργίας και χρήσης του προς «...». Έτσι, από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι, όχι μόνο η εθνική, αλλά και η ενωσιακή νομοθεσία περί τεχνικών προδιαγραφών αναγνωρίζει ευρύ περιθώριο εκτίμησης στην αναθέτουσα αρχή κατά τη διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών ορισμένης σύμβασης, το οποίο δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι αναθέτουσες αρχές γνωρίζουν καλύτερα τις προμήθειες που χρειάζονται και είναι οι πλέον αρμόδιες να καθορίζουν τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν, ώστε να επιτευχθεί το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Ενόψει των παραπάνω επισημαίνεται ότι η σήμανση «...» (ως «...») δηλώνει απλώς ότι τα πιστοποιημένα προϊόντα συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις των Ευρωπαϊκών νόμων για «...» (βλ. ΔΕΦΧαν 13/2020) και δεν αναιρεί το

## **Αριθμός Απόφασης : 514/2024**

ενδεχόμενο κάθε πιστοποιημένο ως ασφαλές προϊόν να έχει διαφορετικές ιδιότητες που μπορεί να εξυπηρετήσει διαφορετικές ανάγκες της αναθέτουσας αρχής. Επομένως, παρά τους αντίθετους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας η αναθέτουσα αρχή είναι ελεύθερη να καθορίζει τα τεχνικά χαρακτηριστικά των προς προμήθεια ειδών από ποσοτική και ποιοτική άποψη, χωρίς καθόλου να εμποδίζεται να θεσπίσει, πέραν της πιστοποίησης «...», ειδικές απαιτήσεις προς τον σκοπό κάλυψης συγκεκριμένων αναγκών της (βλ. ΕΑΔΗΣΥ 930/2022, 821/2022).

**16.** Περαιτέρω, αβάσιμος είναι και ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι, για τη συμπερίληψη των πληττόμενων προδιαγραφών στην ένδικη Διακήρυξη, έπρεπε να ακολουθηθεί η προβλεπόμενη στην Οδηγία 93/42/EK διαδικασία της ρήτρας διασφάλισης. Και αυτό γιατί η διαδικασία αυτή κινείται προκειμένου να περιοριστεί ή να απαγορευτεί η διάθεση στην αγορά επικίνδυνων ή μη συμμορφούμενων με τα πρότυπα προϊόντων, περίπτωση που δεν συντρέχει στην προκειμένη υπόθεση, από τη στιγμή που οι πληττόμενες προδιαγραφές δεν θέτουν θέμα ασφάλειας των πιστοποιημένων προϊόντων, ώστε να απαιτείται να αρχίσει νέα διαδικασία διασφάλισης αυτών κατά τα οριζόμενα στην Οδηγία. Αντίθετα, με τις προδιαγραφές αυτές προσδιορίζονται τα ειδικότερα χαρακτηριστικά κατ' αρχήν ασφαλών προϊόντων, τα οποία εξυπηρετούν τον σκοπό επίτευξης του βέλτιστου αποτελέσματος ως «...». Επομένως, η θέσπιση ειδικών τεχνικών απαιτήσεων με την Διακήρυξη αιτιολογείται βάσει των εκτιθέμενων από την αναθέτουσα αρχή αναγκών της και επιτρέπεται ως επιπρόσθετη απαίτηση, ακόμη και στην περίπτωση των προϊόντων που διαθέτουν σήμανση «...» μόνο ως «...», απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών της προσφεύγουσας.

**17.** Πέρα από τα παραπάνω, η προσφεύγουσα στηρίζει τους ισχυρισμούς της για την απαλοιφή της απαίτησης αυτής στο γεγονός ότι η ίδια δεν δύναται να υποβάλει παραδεκτή προσφορά στον επίμαχο διαγωνισμό, καθώς το είδος που προτίθεται να προσφέρει παραπάνω δεν διαθέτει πρόσθετη πιστοποίηση «...» ως «...», γεγονός που από μόνο του δεν αρκεί για να στοιχειοθετήσει λόγο διαγραφής της κρινόμενης τεχνικής προδιαγραφής. Και αυτό γιατί δεν προκύπτει από τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας ότι μεγάλη μερίδα των

## **Αριθμός Απόφασης : 514/2024**

δυναμικών συμμετεχόντων δεν είναι σε θέση να υποβάλλει προσφορά σε συμφωνία με την προσβαλλόμενη απαίτηση, ώστε να γίνεται σαφές αν τελικά εμποδίζεται η συμμετοχή και άλλων ενδιαφερομένων και αν κλονίζεται υπέρμετρα η δυνατότητα υποβολής περισσότερων ανταγωνιστικών προσφορών, καταλείποντας το συμπέρασμα ότι η μόνη ζημιούμενη από τον προσβαλλόμενο όρο της Διακήρυξης είναι η προσφεύγουσα (βλ. και ΕΑΔΗΣΥ 1771/2022). Συνεπώς, **ο πρώτος λόγος προσφυγής προβάλλεται αβάσιμα και πρέπει να απορριφθεί.**

**18.** Με το **δεύτερο λόγο** η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι πρόσθετη και ως εκ τούτου μη νόμιμη είναι και η προδιαγραφή, με την οποία ζητείται «...». Σύμφωνα με τον προβαλλόμενο ισχυρισμό, το πρότυπο «...» ως προς την «...», συμμόρφωση με το οποίο απαιτείται από τη Διακήρυξη, περιλαμβάνει τον Πίνακα 1 σχετικά με «...», από τον οποίο προκύπτει ότι «...». Συνεπώς, ουδόλως το σχετικό πρότυπο «...», αλλά το μέγιστο απαιτούμενο μήκος είναι «...». Σχετικά δε με τη βλάβη που υφίσταται από την παραπάνω τεχνική προδιαγραφή ισχυρίζεται ότι «...» που προτίθεται να προσφέρει «...» και για το λόγο αυτό ενδέχεται να απορριφθεί η προσφορά της.

**19.** Η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της αντιτάσσει στα παραπάνω τα εξής *«Ο αναφερόμενος από την προσφεύγουσα Πίνακας 1 του προτύπου «...». Αυτό σημαίνει ότι τα «...» που πληρούν το «...» πρέπει να διαθέτουν «...», και ειδικότερα «...», ανώτερο από το οριζόμενο στον Πίνακα για κάθε «...». Είναι, συνεπώς, προφανές ότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτεί τη συμμόρφωση με το ανωτέρω αναφερόμενο πρότυπο, αλλά παράλληλα να θέτει πρόσθετη προδιαγραφή που απαιτεί «...» μεγαλύτερο, για λόγους «...»».*

**20.** Από το περιεχόμενο του Πίνακα του προτύπου «...» για την «...», όπως βάσιμα ισχυρίζεται και η αναθέτουσα αρχή, προκύπτουν τα ελάχιστα και όχι τα ανώτατα όρια του «...» και ως εκ τούτου δεν εμποδίζεται η αναθέτουσα αρχή να απαιτήσει «...», με βάση τις ανάγκες της, τις οποίες πάντως αιτιολογεί επικαλούμενη λόγους «...». Επιπλέον, όπως αναλυτικά παραπάνω εκτέθηκε κατά την εξέταση του πρώτου λόγου προσφυγής, η αναθέτουσα αρχή δεν περιορίζεται να θεσπίσει, πέραν της πιστοποίησης «...», ειδικές απαιτήσεις

## Αριθμός Απόφασης : 514/2024

προς τον σκοπό κάλυψης συγκεκριμένων αναγκών της, ενώ, σε κάθε περίπτωση, με τον κρινόμενο ισχυρισμό η προσφεύγουσα επιδιώκει να εξασφαλίσει τη δική της παραδεκτή συμμετοχή στο διαγωνισμό, χωρίς να επικαλείται ότι από την αμφισβητούμενη τεχνική προδιαγραφή περιορίζεται η δυνατότητα υποβολής περισσότερων ανταγωνιστικών προσφορών. Κατόπιν όλων των παραπάνω, ο **δεύτερος λόγος προσφυγής προβάλλεται αβάσιμα και πρέπει να απορριφθεί.**

**21.** Με τον  **τρίτο λόγο** η προσφεύγουσα αμφισβητεί τη νομιμότητα της απαίτησης, που έχει τεθεί στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης και συγκεκριμένα στο μέρος Β «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ -ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ», με την οποία ορίζονται για τα ζητούμενα «...» τα εξής «*Να πληρούν τα Ευρωπαϊκά πρότυπα «...» ως προς την «...», «...» ως προς την «...» και «...» ως προς «...» και το πρότυπο «...» ως προς τη «...».* Κατά τον προβαλλόμενο ισχυρισμό η απαίτηση για την συμμόρφωση με το πρότυπο «...» («...») συνιστά επιπρόσθετη προδιαγραφή, αφού το πρότυπο αυτό δεν έχει εκδοθεί με βάση την οδηγία 93/42 και ως εκ τούτου δεν αφορά στα «...». Περαιτέρω, με αναλυτικούς ισχυρισμούς που παραθέτει στην προσφυγή της ισχυρίζεται ότι η διαφορά μεταξύ των προτύπων «...» και «...» είναι ότι για τη διαπίστωση του «...» με βάση το πρότυπο «...» αρκεί η εξέταση μόλις «...» («...») ενώ για το πρότυπο «...» απαιτείται η «...» («...»). Ως εκ τούτου, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η απαίτηση για «...» με βάση το πρότυπο EN «...» δεν είναι μόνο παράνομη, αφού συνιστά πρόσθετη προδιαγραφή, λόγω της παραπομπής σε πρότυπο που δεν σχετίζεται με την οδηγία 93/42, αλλά επιπλέον δεν προσθέτει καμία πρόσθετη προδιαγραφή «...», αφού η ιδιότητα αυτή υπερκαλύπτεται (εξαιτίας της απαίτησης «...») από τη συμμόρφωση με το πρότυπο «...».

**22.** Όπως και παραπάνω αναφέρθηκε, κατά την έννοια των διατάξεων, του άρθρου 346 του ν. 4412/2016, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ο προσφεύγων βιάλλει κατά όρου της Διακήρυξης με έννομο συμφέρον, αυτός θα πρέπει να επικαλεστεί άμεση βλάβη προκαλούμενη από τον πληττόμενο όρο, ο οποίος παραβιάζει τους κανόνες που αφορούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του αναδόχου ή τα εφαρμοστέα για την

## Αριθμός Απόφασης : 514/2024

ανάδειξη του κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή την συμμετοχή του στον διαγωνισμό (βλ. ΣΤΕ 2361/2020, ΣΤΕ ΕΑ 117-8/2021, 107/2021, 240/2020 56/2020, 352/2018 κ.ά.) Συνεπώς, ως επίκληση βλάβης, υπό την έννοια αυτή, νοείται όχι η απλή επίκληση παρανομίας ή η κατά γενικό τρόπο προβολή παράβασης διαφόρων διατάξεων οποιουδήποτε επιπέδου, αλλά η επίκληση και ανάδειξη των συγκεκριμένων και αρκούντως εξειδικευόμενων στοιχείων, που αφορούν στη νομική ή πραγματική κατάσταση του συγκεκριμένου συμμετέχοντος και εκ των οποίων, είτε αποκλείεται, είτε καθίσταται υπερβολικά δυσχερής η συμμετοχή του στον διαγωνισμό ή προδιαγράφεται (άμεσα ή έμμεσα) σε βάρος του το αποτέλεσμα του λόγω αδυναμίας του να εκπληρώσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις (πρβλ. ΕΑΣΤΕ 146-148/2016 Ολ., 1140, 1137, 977/2010, 1149, 1102-3, 1046-7/2009, 14/2006 κ.α.). Συνεπώς δεν αρκεί, δηλαδή, η απλή επίκληση παρανομίας ή παράβασης διατάξεων που διέπουν τους διαγωνισμούς των δημοσίων συμβάσεων (βλ. ενδεικτικά ΕΑ ΣΤΕ 148/2016 Ολομ., ΕΑ ΣΤΕ 415/2014, Δημήτριος Γ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 756). Περαιτέρω, η κατά τα παραπάνω επίκληση βλάβης, για τη θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος προς άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της Διακήρυξης, απαιτείται τόσο κατά την προβολή λόγων που πλήττουν την εν γένει νομιμότητά της, όσο και κατά την προβολή λόγων που στρέφονται κατά συγκεκριμένων όρων αυτής (ΣΤΕ ΕΑ 240/2020, 325/2018, 86/2018, 12-15/2018 Ολ. - πρβλ. ΕΑ 146-148/2016 Ολ., κ.ά.). Με δεδομένα τα παραπάνω, ο κρινόμενος λόγος προσφυγής προβάλλεται απαράδεκτα χωρίς έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας, καθώς η τελευταία δεν αποδεικνύει τη βλάβη της από τη συγκεκριμένη απαίτηση, αλλά ισχυρίζεται μόνο ότι η επίμαχη απαίτηση βαίνει πέραν των αναγκαίων ορίων, χωρίς να αναφέρει και πολύ περισσότερο χωρίς να εξειδικεύει πώς ακριβώς εμποδίζεται η συμμετοχή της στο διαγωνισμό και αν είναι σε θέση ή όχι να εκπληρώσει την επίμαχη τεχνική προδιαγραφή. Συνεπώς και **ο τρίτος λόγος προσφυγής προβάλλεται απαράδεκτα και πρέπει να απορριφθεί.**

**23.** Κατόπιν των παραπάνω σκέψεων, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί και να καταπέσει το κατατεθέν παράβολο.

**Αριθμός Απόφασης : 514/2024**

**Για τους λόγους αυτούς**

1. Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.
2. Ορίζει την κατάπτωση του καταβληθέντος παράβολου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 11 Μαρτίου 2024 και εκδόθηκε στις 27 Μαρτίου 2024 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

**ΙΩΑΝΝΗΣ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ**

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ**